

5.7.4. Výtvarná výchova pro 2. stupeň

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU :

Vyučovací předmět výtvarná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7.roč. dvě hodiny týdně, 8. a v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Výuka umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznávání směřuje k tomu, aby se žáci učili rozumět výtvarnému umění, jeho jazyku a významům.

Cílem je rozvíjet a kultivovat schopnosti žáků, aby citlivě vnímali svět kolem sebe, prožívali jej a objevovali v něm estetické hodnoty. Žákům se tak umožňuje, aby si v činnostech prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli jejich přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, jejich fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření.

Práce probíhá ve dvojicích, skupinách nebo jednotlivě, podle typu zadané práce a podle její náročnosti. Materiál potřebný k práci si žáci obstarávají podle pokynů učitele, nebo jim je dodán školou. Součástí výuky jsou výukové programy, tématické exkurze a vycházky.

Předmět výtvarná výchova je úzce spjat s předměty český jazyk – literatura, hudební výchova, dějepis, přírodopis, zeměpis, pracovní výchova.

Klíčové kompetence :

Kompetence k učení :

- Při si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- Žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- Podporujeme tvořivou činnost – samostatné úkoly
- Učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problému :

- Žákům je předkládáno dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů související s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- Při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní :

- Při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- Učitel klade dostatek prostoru pro vstřebávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky ...)
- Učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů...)

Kompetence sociální a personální :

- Žáci se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- Učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- Učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské :

- Při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- Žáci respektují názory druhých
- Žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- Učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní .

- Při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- Žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- Žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- Učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů a vybavení
- Učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Pomůcky : - kresba – pero, dřívko, tužka, uhel, rudka

- malba – tempera, vodové barvy

- kombinované techniky – hlína, sádra, dřevo, papír, kamínky, textil, plasty, vlna, koudel, kůže

modely, nástěnné plakáty, fotografie, obrazy

Digitální kompetence – Výtvarná výchova 2. st.

<p>a. ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čerpání informací z různých zdrojů • Čerpání informací z digitalizovaných zdrojů (texty pdf, obrázky...)
<p>b. získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání informací pomocí webových vyhledávačů • tvorba referátů • Správné používání webových vyhledávačů, použití klíčových slov • Analyzování digitálních zdrojů, kritické hodnocení, interpretace
<p>c. vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tvorba prezentace či referátu
<p>d. využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívání digitálních zdrojů • Správné postupy při zpracování informací • Efektivní využívání klávesových zkratk
<p>e. chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ověřování informací nalezených na webových stránkách • Kritické myšlení při práci s informacemi
<p>f. předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnost na webu • Správné ukládání dat, průběžné ukládání, tvorba bezpečného hesla • Základní hygienické zásady při práci s digitálními technologiemi, negativní dopad na duševní a tělesné zdraví • Etika při šíření a sdílení informací

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; 	<p>Kresebné studie – linie, tvar, objem – jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus</p> <p>(např. zátiší, kresba dle skutečnosti, kresba v pleneru)</p> <p>Jednoduché plošné kompozice geometrických tvarů - spirály, elipsy, řazení prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka (např. pocity vyjádřené linií)</p> <p>Rozvíjení smyslové citlivosti Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů, např. hmat – reliéfní autoportrét, sluch – výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru</p> <p>Plastická tvorba – papír, hlína, drát, sádra</p> <p>Malba Teorie barev – Goethův barevný kruh – teplé a studené barvy, barvy příbuzné (emocionální malba)</p> <p>Plastická a prostorová tvorba Společná práce na jednom objektu (společná plastika)</p>	<p>Hv – rytmus, melodie</p> <p>OSV – kreativita</p> <p>Hv – hudební nahrávky</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznání</p> <p>D – pravěk . starší doba kamenná – způsob života, pravěké umění (tvorba masek, nádob...) Vz - bydlení</p> <p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV - komunikace</p>	<p>Ověřování probíhá na základě předložených prací žáků – výkresy, výrobky individuálně. Důležité je pochopení použité techniky a dále pak přístup a snaha žáků při zadané práci.</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie <p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>Nauka o perspektivě – perspektiva paralelní a šikmá Umístění postav na plochu, velikost objektů (např. shon na ulici – vystřihování a lepení postav a objektů na plochu, ilustrace řeckých bájí a pověstí)</p> <p>Třetí prostor budovaný liniemi Práce s www stránkami (např. vynález století – fantastický stroj – technický výkres)</p> <p>Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různých materiálů a výtvarných postupů – kombinované techniky Členění představ, prožitků, zkušeností, poznatků – uplatnění při vlastní tvorbě (koláž, těstoviny – lepení, barvení, koření – voňavé obrázky, rozfoukávání tuše – fantastická planeta...)</p> <p>Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, bytosti, náš svět, vesmír, události</p> <p>Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) – detail, polodetail, celek</p>	<p>Čj – Řecko a Řím – báje a pověsti D – Egypt (lidské postavy, výzdoba pyramid, papyrus)</p> <p>EGS – Jsme Evropané MDV – tvorba mediálního sdělení</p> <p>VDO – principy demokracie</p> <p>EV - ekosystémy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či 	<p>Lidská figura – tvarová stylizace Tvarová a barevná kompozice (např. Babylónská věž – Mezopotámie)</p> <p>Dekorační práce – využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů</p> <p>Písmo a užitá grafika (např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis)</p>	<p>D – Mezopotámie, Řecko, Řím</p> <p>EGS – Jsme Evropané</p> <p>MDV – fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Čj – poezie, próza s tématem Vánoc</p>	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<p>samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> • • VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 	<p>Tematické práce – Vánoce, Velikonoce – dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru (např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání)</p> <p>Subjektivní výtvarné vyjádření reality</p> <p>Vnímání okolních jevů (např. můj kamarád)</p>	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace</p>	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; • VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<p>Prvky viz. obr. vyjádření – kresebné etudy – objem, tvar, linie – šrafování</p> <p>Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky</p> <p>Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru – horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta</p> <p>Rozvíjení smyslové citlivosti Přenášení prostoru na plochu</p> <p>Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek (např. vytrhávaný reliéfní portrét, přírodní děje – jejich vznik a průběh – bouře, vichřice, mraky, víry, sopky)</p> <p>Barevné vyjádření (např. rok – měsíc, kalendář)</p> <p>Odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly – využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru)</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznání</p> <p>Z – fyzickogeografické sféry</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopností poznání</p> <p>Př</p> <p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Ověřování probíhá na základě předložených prací žáků – výkresy, výrobky individuálně. Důležité je pochopení použité techniky a dále pak přístup a snaha žáků při zadané práci.</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • VV-9-1-03 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<p>Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků (např. kašírování – výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky – masky)</p> <p>Užitá grafika</p> <p>Písmo – druhy a styly písma</p> <p>Tematické práce – vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic</p> <p>Vlastní prožívání Interakce s realitou (např. vyjádření pocitů pomocí barev – špatná a dobrá nálada)</p> <p>Událost – originální dokončení situace – vyprávění výtvarnými prostředky (např. rozvíjení jednotné výchozí situace – kolorovaná kresba)</p> <p>Uplatnění subjektivity ve viz. obr. vyjádření (např. fantazijní variace na základní tvary písmen)</p> <p>Práce s uměleckým dílem Experimenty s reprodukcemi um. děl – hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou - roláž</p> <p>Architektura (např. charakteristické stavby románského slohu)</p>	<p>Z</p> <p>MKV – multikulturalita OSV – kreativita</p> <p>Čj</p> <p>MDV – tvorba mediálního sdělení</p> <p>OSV – sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Čj – literární texty</p> <p>OSV – kreativita</p> <p>EGS – Evropa a svět nás zajímá Př, D, Z</p> <p>D –románský sloh</p> <p>OSV – poznání lidí EGS – Jsme Evropané</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření 	<p>Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice (např. gotické vitráže)</p>	<p>D – doba gotiky</p>	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; • VV-9-1-03 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<p>Kresebné etudy Etuda s linií jako výtvarným prostředkem</p> <p>Různé typy zobrazení (pohledy, rovnoběžné promítání)</p> <p>Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě</p> <p>Linoryt, papírorýt, tisk z koláže</p> <p>Práce s uměleckým dílem Teoretická práce – renesance, baroko, klasicismus – na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování</p> <p>Pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika (- renesance, baroko</p> <p>Tématické práce – Vánoce, Velikonoce – jak se slaví v jiných zemích</p> <p>Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky (např. vitráž z barevných papírů)</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznání</p> <p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>D, Čj – renesance, baroko, klasicismus, romantismus</p> <p>EGS – Jsme Evropané OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>EGS – Evropa a svět nás zajímá OSV – kooperace a kompetice</p>	<p>Ověřování probíhá na základě předložených prací žáků – výkresy, výrobky individuálně. Důležité je pochopení použité techniky a dále pak přístup a snaha žáků při zadané práci.</p>
	<p>Zdokonalování technik kresby – způsoby stínování, kontrast</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznání</p>	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; • VV-9-1-03 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<p>(např. kresba zátiší s geometrickými a měkkými tvary)</p> <p>Práce s netradičními materiály (proměny všedních předmětů – PET lahve)</p> <p>Objemové vyjádření námětu barvami – doplňkové a lomené barvy podobné a příbuzné Subjektivní barevná škála (např. zátiší – mnoho zemí – jeden svět)</p> <p>Lineární perspektiva – sbíhavá, oběžníková</p> <p>Práce s internetem – vyhledávání www stránek – orientace</p> <p>Výběr, kombinace, variace ve vlastní tvorbě</p> <p>Správná technika malby – zvládnutí větší plochy Technika akvarelu, pastel</p>	<p>EV – lidské aktivity a problémy ŽP OSV – sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Z – mapa světa, obal Země</p> <p>MKV – lidské vztahy EV – vztah člověka k prostředí</p> <p>D – renesance – objev perspektivy</p> <p>MDV – fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>D – historické souvislosti 2. pol. 19. stol. A přelomu 19. a 20. stol.</p>	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření • VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • VV-9-1-03 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<p>Společná práce – komunikace Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn (např. Jaká byla léta minulá ? – graf, svět po zemětřesení)</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí (např. kombinovaná technika – plastika, koláž tělo a prostor – tanec, sport, pantomima, gesta)</p> <p>Animovaný film – spolupráce, komunikace</p> <p>Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály)</p> <p>Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí – rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí</p> <p>Prostorová tvorba – modelování</p> <p>Krajinomalba Frotáž</p>	<p>OSV – komunikace EV – ekosystémy</p> <p>OSV – sebepoznání a sebepojetí</p> <p>MDV – práce v realizačním týmu</p> <p>OSV – sebepoznání a sebepojetí</p> <p>EV – vztah člověka a prostředí</p>	